

Uppdragspolicy för ÅSUB

Policyns bakgrund och syfte

Enligt självstyrelselagen har landskapet behörighet rörande statistik om förhållandena inom Åland.

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) har till uppgift att verka som officiell statistikmyndighet och att bedriva utrednings- och forskningsverksamhet (LL 1993/116). En av huvuduppgifterna för ÅSUB är alltså att ha hand om det officiella åländska statistikväsendet. Statistikproduktionen regleras i särskild lagstiftning (LL 1994/42). Tyngdpunkten inom utrednings- och forskningsverksamheten bör enligt motiveringarna till lagen om ÅSUB ligga inom det samhällsekonomiska området.

Ramarna för ÅSUBs uppdragsverksamhet anges i lagen om ÅSUB (LL 1993/116), i de övergripande målen för ÅSUB som fastställts av landskapsregeringen, i det fyraåriga verksamhetsprogrammet samt i den årliga verksamhetsplanen och budgeten.

Huvuddelen av den officiella statistikproduktionen finansieras via den årliga budgeten från lagtinget. I de övergripande målen för myndigheten finns fastslaget att budgetanslaget från lagtinget ska säkra åtagandet som Ålands officiella statistikmyndighet. Budgetbeviljningen omfattar även administrativa grundfunktioner, IT-infrastruktur samt den metod- och kompetensutveckling som krävs för att upprätthålla rollen som officiell statistikproducent.

ÅSUBs uppdragsverksamhet är den mest omfattande av myndighetens intäktsgenererande verksamheter. Övriga intäktskällor är bearbetningar av den officiella statistiken för rikets behov, försäljning av publikationer samt försäljning av utdrag ur Statistikcentralens företagsregister på provisionsbas.

Efterfrågan på ÅSUBs tjänster genom olika former av uppdragsförfrågningar har ökat kontinuerligt under senare år. Det här policydokumentet samlar de styrande ramarna för uppdragsverksamheten inom ÅSUB, ger vägledning för hur de styrande dokumenten ska tillämpas och hur uppdragsverksamheten bör avgränsas. Policyn ger även upplysning till uppdragsgivarna om grunderna för prioriteringarna inom uppdragsverksamheten.

Generella principer och prioriteringar för uppdragen

Uppdragsverksamhetens mål och förutsättningar

Målet med ÅSUBs oberoende uppdragsverksamhet är att öka tillgången på och användningen av statistik och fakta för beslut, för debatt och för forskning. Uppdragsverksamheten omfattar statistikverksamhet, forskning, analyser, verksamhet som tar tillvara ÅSUBs metodkompetens samt förmedling av resultat och metodkunskap.

ÅSUB tillämpar full kostnadstäckning för uppdragsverksamheten. Uppdragsverksamheten får inte belasta de budgetmedel som är ämnade för den officiella statistikproduktionen.

Uppdragsverksamheten förutsätter också att det finns tillräckliga personella resurser inom relevant tidsram med tanke på varje uppdrag och projekt.

Uppdragsgivare

ÅSUB prioriterar alltid framställning och utveckling av den officiella statistiken. Inom uppdragsverksamheten prioriteras i första hand ÅSUBs verksamhet som producent av andra myndigheters långsiktiga officiella statistik samt utveckling av den. Därefter prioriteras uppdrag för beslutsfattare inom offentliga sektorn, inom institutioner samt för tak- och branschorganisationer för de näringsgrenar som finns representerade inom åländsk ekonomi.

Inom ramen för sitt myndighetsuppdrag producerar ÅSUB därutöver statistiksammanställningar och bearbetningar samt tillhandahåller rådgivning för allmänhetens, medias, forskares och studerandes behov såvida finansieringen kan säkras av uppdragsgivaren eller förfrågningarna är så avgränsade att de ryms inom ramen för direktionens beslut om kostnadsfri service.

Vid konkurrensutsatta anbudsförfaranden lämnar ÅSUB anbud endast om urvalskriterierna för uppdragen är sådana att de överensstämmer med myndighetens roll som statistik- och utredningsbyrå och det finns goda förutsättningar för ÅSUB att tilldelas uppdraget. Vid internationella anbudsfrågningar deltar ÅSUB endast om uppdragets utformning bidrar till ÅSUBs utveckling, till exempel genom utveckling av metoder eller ökad tillgång på data, och därmed ger ett mervärde för myndigheten eller det åländska samhället.

Metoder och data

ÅSUB utför inom uppdragsverksamheten framställning, sammanställning och utveckling av statistik, undersökningar, analyser samt djupgående forskning och metodutveckling inom analys och statistik. Därtill ingår i uppdragsverksamheten kommunikation av resultat, statistik och metodkunskap. För att ta tillvara ÅSUBs särskilda kunnande och spetskompetens prioriteras urvalsundersökningar, ekonomiska översikter, statistisk analys, utvärderingar samt ekonomisk modellanalys med mikrosimuleringsmetodik samt analyser med så kallade allmänna jämviktsmodeller. ÅSUB ansvarar för de metoder som används inom uppdragen.

Som grund för analyserna inom uppdragen kan användas ÅSUBs egen statistik och annan statistik som ÅSUB har tillgång till, för uppdraget särskild insamlade data och information eller mikrodata som ÅSUB förfogar över. ÅSUB har som statistikmyndighet tillgång till unika data och material som kan användas för olika syften inom ramen för de lagar och riktlinjer som reglerar ÅSUBs verksamhet. Inom uppdragsverksamheten kan även uppdragsgivarens eget material och egna data användas under förutsättning att regelverken så tillåter och att ÅSUB bereds möjligheter att kvalitetsgranska de data som används.

Uppdragens inriktning

Vad gäller inriktningen på uppdragen prioriterar ÅSUB i första hand uppdrag som stöder de verksamhetsmål som lyfts fram i gällande verksamhetsprogram samt de områden som prioriterats i gällande verksamhetsplan. Utöver dessa uppdrag kan ÅSUB ta sig an andra uppdrag såvida efterfrågan inom de prioriterade områdena inte fyller ÅSUBs kapacitet. I dessa fall prioriteras projekt som fyller flera av följande kriterier:

- projekt inom det samhällsekonomiska området
- återkommande projekt (t ex vart 4 eller 5:e år)
- projekt som omfattar hela Åland och inte endast någon eller några kommuner/organisationer
- projekt som utvecklar ÅSUBs verksamhet, metoder eller kompetens.

Därtill ges företräde åt uppdrag vars sammanfattande resultat kan offentliggöras och därmed tillgängliggöras för allmänheten.

Uppdrag som faller utanför ÅSUBs verksamhetsområde

ÅSUB åtar sig inte att genomföra kommersiella marknadsundersökningar.

ÅSUB åtar sig inte heller uppdrag som kan påverka ÅSUBs förtroende negativt eller som på annat sätt kan skada ÅSUBs framtida verksamhetsförutsättningar. Då ÅSUB är en oberoende statistik- och utredningsbyrå kan resultatet av ÅSUBs analyser och undersökningar aldrig styras eller beställas. ÅSUB åtar sig inte heller uppdrag där den begränsade tiden eller andra begränsningar i resurserna kan riskera undersökningens kvalitet.